

Bruselj, 19. marec 2024
(OR. en)

7665/24

SOC 202
EMPL 111
ECOFIN 304
EDUC 88

IZID POSVETOVANJA

Pošiljatelj:	Generalni sekretariat Sveta
Prejemnik:	delegacije
Zadeva:	Sklepi Sveta o letnem pregledu trajnostne rasti in skupnem poročilu o zaposlovanju za leto 2024

V prilogi vam pošiljamo Sklepe Sveta o letnem pregledu trajnostne rasti in skupnem poročilu o zaposlovanju za leto 2024, ki jih je Svet odobril na seji 11. marca 2024.

Sklepi Sveta

o letnem pregledu trajnostne rasti in skupnem poročilu o zaposlovanju za leto 2024

1. OB PRIZNAVANJU, da se je gospodarska aktivnost v EU po močnem okrevanju v letu 2022 v letu 2023, ki so ga zaznamovale visoka inflacija in geopolitične negotovosti, upočasnila; OB UGOTAVLJANJU, da se inflacija, potem ko je oktobra 2022 dosegla najvišjo vrednost 11,5 %, znižuje in naj bi se v letu 2024 še naprej zniževala proti 3,5 %;
2. OB POZDRAVLJANJU dejstva, da je stopnja delovne aktivnosti v EU kljub izjemnim pretresom v zadnjih letih in nedavni upočasnitvi gospodarske rasti spomladi 2023 dosegla najvišjo raven doslej, in sicer 75,4 % (70,2 % za ženske in 80,5 % za moške), medtem ko se je brezposelnost znižala na 6 % (6,3 % za ženske in 5,7 % za moške), kar je najnižja stopnja doslej; OB POUDARJANJU, da so kljub zelo uspešnemu trgu dela EU še vedno razlike med državami članicami in znotraj njih, tudi na regionalni ravni in med skupinami prebivalstva;
3. OB POUDARJANJU, da vztrajno visoke stopnje pomanjkanja delovne sile in spretnosti zavirajo potencial gospodarske rasti, konkurenčnost in navzgor usmerjeno socialno konvergenco; OB POUDARJANJU, da je pomanjkanje največje v zdravstvu, gradbeništvu, poklicih na področju naravoslovja, tehnologije, inženirstva in matematike ter nekaterih poklicih v storitvenih dejavnostih, do njega pa prihaja tudi zaradi novih delovnih mest in poklicnih nalog, povezanih z zelenim in digitalnim prehodom, za katere delovna sila nima zadostnih spretnosti, ki so potrebne na trgu dela, pa tudi zaradi staranja prebivalstva in, v nekaterih primerih, slabih delovnih razmer;
4. OB OPOZARJANJU v zvezi s tem, da so strukturne ovire za polno vključevanje oseb v ranljivem položaju na trg dela še vedno precejšnje, saj več kot 20 % delovno sposobnega prebivalstva (in skoraj 30 % delovno sposobnih žensk) v EU ni vključenega na trg dela, vključno z 8 milijoni mladih, ki niso zaposleni, se ne izobražujejo ali usposablajo;

5. OB POTRDITVI, da je bila nominalna rast plač med letoma 2022 in 2023 precejšnja, vendar je zaostajala za visoko stopnjo inflacije, kar je privedlo do zmanjšanja kupne moči, pri čemer so bila nesorazmerno prizadeta gospodinjstva z nizkimi dohodki; OB POZDRAVLJANJU, da so posodobitve zakonsko določenih minimalnih plač in nove kolektivne pogodbe v več državah članicah delno ali v celoti ublažile zmanjšanje kupne moči;
6. OB OPOZARJANJU v zvezi s tem, da so močan socialni dialog in učinkovita kolektivna pogajanja ključnega pomena za nadaljnje spodbujanje gibanja plač, ki bo podpiralo ustvarjanje delovnih mest in ščitilo konkurenčnost, s prenosom direktive EU o ustreznih minimalnih plačah pa bi se lahko zaščitila tudi kupna moč zaposlenih z nizkimi dohodki in preprečilo povečanje revščine zaposlenih, kar bi okrepilo spodbude za delo;
7. OB UGOTAVLJANJU, da je bil – glede na zahtevne socialno-ekonomske razmere v zadnjih treh letih – delež ljudi s tveganjem revščine ali socialne izključenosti v EU na splošno stabilen zaradi odločnega ukrepanja politike med energetske krizo, čeprav se je revščina otrok nekoliko povečala; OB OPOZARJANJU, da so se sistemi socialne zaščite sicer izkazali za učinkovite pri utrjevanju odpornosti med nedavnimi krizami, saj so preprečili znatno povečanje števila oseb s tveganjem revščine ali socialne izključenosti in so delovali kot makroekonomski stabilizatorji, vendar sta njihova ustreznost in vzdržnost še vedno pod pritiskom, med drugim zaradi staranja prebivalstva;
8. OB POUDARJANJU, da postajata energetska revščina in cenovna dostopnost stanovanj vse večji izziv v Uniji, saj se je delež ljudi, ki niso mogli ustrezno ogrevati svojih domov, v letu 2022 povečal, ena od desetih oseb v EU pa živi v gospodinjstvu, v katerem skupni stanovanjski stroški predstavljajo več kot 40 % skupnega razpoložljivega dohodka; OB OPOZARJANJU, da so zaradi teh izzivov v obeh primerih nesorazmerno prizadete osebe s tveganjem revščine;

9. OB POUDARJANJU, da sta izvajanje evropskega stebra socialnih pravic ter napredek pri uresničevanju ciljev EU in nacionalnih ciljev glede zaposlovanja, spretnosti ter zmanjšanja revščine do leta 2030 ključna za razvoj ukrepov politike držav članic, pri čemer je treba spoštovati zadevne pristojnosti ter načeli subsidiarnosti in sorazmernosti ter zlasti upoštevati naslednje:
- Unija je na dobri poti k uresnitvi cilja 78-odstotne zaposlenosti v letu 2030 (74,6 % v letu 2022), pri čemer so od leta 2020 vse države članice dosegle napredek;
 - potreben je še precejšen napredek, da bi do leta 2030 v Uniji dosegli cilj glede spretnosti, v skladu s katerim bi se vsaj 60 % vseh odraslih vsako leto udeležilo usposabljanja (37,4 % leta 2016);
 - potrebna so še precejšnja prizadevanja, da bi uresnili cilj glede zmanjšanja revščine, v skladu s katerim naj bi se do leta 2030 v Uniji za vsaj 15 milijonov zmanjšalo število ljudi s tveganjem revščine ali socialne izključenosti (vključno z vsaj 5 milijoni otrok), saj številke v veliki meri ostajajo nespremenjene (leta 2022 zgolj 279 000 ljudi manj kot leto poprej), v več državah članicah pa se je tveganje revščine ali socialne izključenosti celo povečalo;
10. OB POZDRAVLJANJU, da bo v ciklu evropskega semestra za leto 2024 ocenjeno tekoče izvajanje načrtov za okrevanje in odpornost ter programov kohezijske politike ter da bodo zagotovljene usmeritve za prihodnji vmesni pregled teh načrtov; OB POZDRAVLJANJU, da bo v skupno poročilo o zaposlovanju vključeno spremljanje napredka pri doseganju krovnih in nacionalnih ciljev EU za leto 2030 glede zaposlovanja, spretnosti ter tveganja revščine ali socialne izključenosti;

11. OB UPOŠTEVANJU predloga Komisije, da se v skupno poročilo o zaposlovanju vključi temeljitejša analiza za posamezne države glede morebitnih tveganj za navzgor usmerjeno socialno konvergenco, ki bo temeljila na glavnih elementih okvira za socialno konvergenco, kot so opisani v zadevnih ključnih sporočilih Odbora za zaposlovanje in Odbora za socialno zaščito ter v s tem povezanim poročilu delovne skupine navedenih odborov;¹ OB UGOTAVLJANJU, da takšna analiza temelji na rezultatih prostovoljnega pilotnega projekta, ki ga je delovna skupina izvedla med oktobrom 2022 in majem 2023; OB UGOTAVLJANJU, da bi lahko razmislili o morebitnih prihodnjih tehničnih izboljšavah analize z uporabo pregleda socialnih kazalnikov in zadevne metodologije iz skupnega poročila o zaposlovanju; OB OPOZARJANJU, da se je Svet seznanil z ugotovitvami pilotnega projekta iz junija 2023, iz katerih izhaja, da vse države članice vključitve okvira za socialno konvergenco v evropski semester ne podpirajo v enaki meri;
12. OB UPOŠTEVANJU namere Komisije, da v ciklu evropskega semestra 2024 v zvezi z državami članicami, za katere so bila v skupnem poročilu o zaposlovanju ugotovljena morebitna tveganja za navzgor usmerjeno socialno konvergenco, opravi tudi podrobnejšo drugo fazo analize navzgor usmerjene socialne konvergence z uporabo širšega sklopa kvantitativnih in kvalitativnih dokazov –

SVET EVROPSKE UNIJE

13. POZIVA države članice, naj v svojih nacionalnih reformnih programih upoštevajo prednostne naloge iz letnega pregleda trajnostne rasti in ugotovitve iz skupnega poročila o zaposlovanju ter pospešijo izvajanje načel evropskega stebra socialnih pravic, da bi dosegle krovne cilje EU in nacionalne cilje za leto 2030;
14. POZIVA države članice, naj si v skladu z nacionalnimi praksami ter ob doslednem spoštovanju vloge in avtonomije socialnih partnerjev prizadevajo za gibanje plač, ki bo ublažilo zmanjšanje kupne moči, zlasti za zaposlene z nizkimi dohodki;

¹ Glej poročilo delovne skupine Odbora za zaposlovanje in Odbora za socialno zaščito o okviru za socialno konvergenco ([dok. 9481/23/ADD-1](#)) in ključna sporočila, ki sta jih Odbor za zaposlovanje in Odbor za socialno zaščito potrdila na podlagi tega poročila ([dok. 9481/23](#)).

15. POZIVA države članice, naj še naprej izvajajo strukturne reforme za izboljšanje izpopolnjevanja in preusposabljanja odraslih, okrepitev aktivnih politik zaposlovanja in spodbujanje boljših delovnih razmer, da bi odpravile pomanjkanje delovne sile in spretnosti ter olajšale prehajanje med delovnimi mesti v sektorje z močnim povpraševanjem po delovni sili, kar bi prispevalo h konkurenčnosti in socialni koheziji Unije;
16. POZIVA države članice, naj še naprej posodablajo sisteme socialne zaščite in vključevanja ter se lotijo odpravljanja revščine in socialne izključenosti, zlasti med otroki, tudi glede na digitalni in zeleni prehod, demografske trende, vpliv visoke inflacije na kupno moč, zlasti na ranljiva gospodinjstva, in vse večjo energetske revščino; POZIVA države članice, naj dodatno analizirajo in izboljšajo razpoložljivost cenovno dostopnih stanovanj;
17. POZIVA Komisijo, naj zagotovi, da nadaljnje izvajanje analize navzgor usmerjene socialne konvergence na podlagi glavnih elementov okvira za socialno konvergenco, kot so opisani v ključnih sporočilih Odbora za zaposlovanje in Odbora za socialno zaščito, ne bo pomenilo dodatnega upravnega bremena za države članice in da bo prispevalo k racionalizaciji dejavnosti večstranskega nadzora Odbora za zaposlovanje in Odbora za socialno zaščito;
18. POZIVA Odbor za zaposlovanje in Odbor za socialno zaščito, naj ocenita učinek pilotne analize navzgor usmerjene socialne konvergence na podlagi glavnih elementov okvira za socialno konvergenco, vključno z njegovo dodano vrednostjo in morebitnim upravnim bremenom, na njune dejavnosti in na cikel evropskega semestra 2024 ter o tem obvestita Svet.